

Lausunto Koloveden kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelmaluonnoksesta

RAKYL 21.06.2023 § 88
662/00.04.00/2023

Valmistelija Ympäristösuunnittelija Heidi Käyhkö, puh. 044 417 4687,
heidi.kayhko@savonlinna.fi

Selostus Metsähallitus on pyytänyt lausuntoa Koloveden kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelmaluonnoksesta. Lausunto on pyydetty toimittamaan 19.6.2023 mennessä. Lausunnon antamiseksi on saatu jatkoaikaa 26.6.2023 saakka.

Koloveden kansallispuisto sijaitsee Savonlinnan, Heinäveden ja Enonkosken alueella. Suunnitelma koskee pinta-alaltaan noin 6 075 ha aluetta. Kansallispuisto on perustettu vuonna 1990 (päivitys vuonna 2013) ja sen tärkeimpiä suojelullisia arvoja ovat erämainen saaristoluonto maisemineen, edustavat ja monipuoliset vanhat metsät, saimaannorppa sekä rikas kulttuuriperintö. Edellinen hoito- ja käyttösuunnitelma on laadittu vuonna 2010. Luonnonsuojeluliiton Etelä-Savon piiri on tehnyt vuonna 2022 ympäristöministeriölle esityksen Koloveden kansallispuiston laajentamisesta.

Koloveden kansallispuiston tärkein käyntikohde on maisemiltaan jylhä Ukonvuori, jossa sijaitsee myös toinen kansallispuiston alueen kalliomaalauksista. Kolovesi kuuluu kansallisesti merkittäviin lintualueisiin arvokkaan metsälinnustonsa vuoksi. Kolovesi – Vaaluvirta – Pyttyselkä natura-alue on nimetty EU:n suojelurekisteriin erityisalueeksi saimaannorpan elinalueena. Alue on merkittävä virkistyskäyttö- ja luontomatkailukohde (melonta, veneily, retkeily, marjastus, sienestys, kalastus, metsästys).

Alueen keskeisimmiksi arvoiksi on määritelty hoito- ja käyttösuunnitelmaluonnoksessa vanhat metsät, arkeologiset kohteet ja rakennettu kulttuuriperintö, erämainen saaristoluontokonaisuus, saimaannorppa, järviökosysteemi, uhanalainen lajisto sekä virkistyskäyttö ja luontomatkailu.

Suunnitelmaluonnoksen tavoitteina ovat:

- saimaannorppakanta alueella kasvaa
- kansallispuiston metsät kuuluvat Etelä-Suomen arvokkaimpien vanhojen metsien suojelualueiden joukkoon ja säilyvät monimuotoisina elinympäristöinä uhanalaiselle metsälajistolle
- järviökosysteemi säilyy laadultaan ja toiminnaltaan erinomaisessa tilassa ja alueen selkävesilinnusto säilyy elinvoimaisena
- alueen virkistyskäyttö ja matkailu ovat kestäväää
- arkeologiset kohteet ja rakennusperintökohteiden kulttuurishistorialliset arvot säilyvät
- alue säilyttää erämaisen maisemakuvansa ja luonteensa.

Koloveden hoito- ja käyttösuunnitelmaluonnos on luettavissa linkistä:
<https://www.metsa.fi/projekti/koloveden-kansallispuiston-hoidon-ja-kayton-suunnittelu/>

Esittelijä

Ympäristöpäällikkö Rautiainen Matti, puh. 044 417 4685,
matti.rautiainen@savonlinna.fi

Päätösehdotus

Savonlinnan rakennus- ja ympäristölautakunta päättää antaa Koloveden kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelmaluonnoksesta Metsähallitukselle seuraavan lausunnon: Lautakunta pitää hyvänä suunnitelmaluonnoksen lähtökohtaa, jossa pyritään sovittamaan yhteen luonnonsuojelun ja virkistyskäytön näkökulmia.

Monimuotoinen luonto on elämän edellytys. Luontopääomaan tulisi suhtautua kuten muuhunkin pääomaan ja tunnistaa myös sen taloudellinen arvo. Monimuotoisen luonnon säilyminen on asukkaiden viihtyvyyden ja terveyden kannalta tärkeässä roolissa. Virkistyskäyttömahdollisuuksien kasvattaminen ja luonnon monimuotoisuudesta huolehtiminen lisäävät kaupungin ekologista elinvoimaa. Luonnossa oleskelu tuottaa mielihyvää ja laskee tutkitusti stressitasoja sekä parantaa vastustuskykyä.

EU:n biodiversiteettistrategialla pyritään estämään ekosysteemien rappeutumista. Strategian tavoitteena on, että Euroopan biologinen monimuotoisuus vahvistuu vuoteen 2030 mennessä. Suomen perustuslain mukaan vastuu luonnosta ja sen monimuotoisuudesta, ympäristöstä ja kulttuuriperinnöstä kuuluu kaikille. Uudistuneella luonnonsuojelulalla pyritään turvaamaan Suomen luontoa ja sen monimuotoisuutta entistä paremmin.

Savonlinna on mukana valtakunnallisessa Helmi -elinympäristöohjelma 2021 – 2030:ssä, jolla pyritään vahvistamaan luonnon monimuotoisuutta mm. soiden suojelun ja ennallistamisen, lintuvesien ja kosteikkojen kunnostamisen sekä perinnebiotooppien hoidon avulla.

Toimivat järviekosysteemit ovat erityisen tärkeitä Savonlinnan alueella. Joidenkin vesistöjen ekologinen tila on heikentynyt mm. hajakuormituksen seurauksena. Ilmaston muutoksen vaikutukset sään ääri-ilmiöiden ml. tulvien toistuvuuden lisääntyminen lisäävät vesistöjen hajakuormitusta. Maalta vesiin päätyvien epäpuhtauksien vähentäminen on ensiarvoisen tärkeää vesiensuojelussa. Mm. malmikaivostoiminta voi aiheuttaa merkittävän vesistön pilaantumisriskin.

Vieraslajit valtaavat elinympäristöä perinteisiltä lajeilta, mm. jättiputkiesiintymiä on paljon torjuntatoimista huolimatta. Perinnebiotoopit ovat aikojen saatossa umpeutumassa. Tehostunut maa- ja metsätalous muokkaa ympäristöä. Ilmastonmuutoksen tulevat vaikutukset ovat osittain arvaamattomia. Pitkällä aikavälillä ilmaston muutos aiheuttaa myös ilmasto- ja kasvillisuusvyöhykkeiden muutoksia, joiden myötä muutoksia tapahtuu myös eläin- ja kasvilajistoissa vähentäen luonnon monimuotoisuutta ja lisäten tauteja ja tuholaisia.

Liikkumisrajoitteiden osalta suunnitelmassa on hyvä huomioida myös vesiskoottereiden ja muiden moottorihäpäkkeiden huvikäyttö ja ottaa harkittavaksi niitä koskevat rajoitteet.

Alueen jätehuollon järjestämisessä tulee huomioida muuttunut jätelainsäädäntö sekä paikalliset jätehuoltomääräykset. Kuten myös ympäristönsuojelussa muuttunut lainsäädäntö sekä kunnalliset ympäristösuojelu- ja kaavamääräykset.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Toimenpiteet

Metsähallitus, kirjaamo@metsa.fi